

Nunaliuyut Maniliugutit Pivaliayuligiyyit

HAVAKTIUJUT MALIKTAKHAIT

Una taiguaq nanminirijaat Nunavut Nunalingni Ajuiqhaqtulirijit atuqtaulimaittunilu apirihimaittumik angiqtauhimaittumik uvanga Nunavunmi Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit (NMTO) Tiliuqtianit.

TITIQAT HUNAUYANGI

Hivuniquhuut.....	5
Ukualluat Havaktait Havarijakhailu.....	6
Havaarijakhautit.....	7
Havaktat.....	9
Qakuguurut unalu Hivulliujujhat Hulidjutit	15
Hivulliq Nappaa Ukiuq: Ubluqtuhivia – Imaruqtirvia.....	15
Tugliq Avvaa Ukiup: Taaqhivalirvia – Ubluiqtirvia.....	18
Atugakhalluat	19
Qulvariiqhugit Naunaijaqhimajut Havaktiujut	20
Aallallu Havaarijakhat.....	21

HIVUNIQUHUUT

Ilaujuq pijariaqaqtaini, Nunavunmi Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit (MTO) ajuiqhaivaktut Nunavunmut atuqtaujukhanik naujuummivikhaanut nakuuharnahuaqhugit nunalingni kavamangit auladjuhiit aviktuvianni. Nunalingni Kavamangit tamaani Nunavunmi uqaqhimmaaqpaktut aallaniglu hunanik Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit ajuiqhaittaaqqata havaktiupiaqtut pivallianit havaktullu taimaaruriangita.

Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit tuhaajaqturvigijait Nunalingni Kavamanginni havaktut atan'ngujailu tamainni Nunavunmi 2019-mi. Ukuat tuhaajaqtuidjutait naunaiqhaiblutik kituujuut havaktut ikajuqtaujukhautqijat. Arvilik malruungujut naunaiqtaujut tuhaajatuigamik:

- Havagvingmi Titiqqiqiji
- Ikajuqti Angajukhiq Titiqqiqiji/Ikajuqti Atan'ngujaujaq Titiqqiqiji
- Paliihimaujaq
- Nunaliuyut Maniliugutit Pivaliyuligiyit
- Maniliqiji/Akiliqtuiji & Akiliqtaqti/Maniliqiji
- Aulapkaiji Haamlatkuni Havaktakhaq/Atan'ngujaujaq
- Parnaujajiji Nunaliriji
- Aulapkaiji/Tutqihaiji Ulapqidjutikkut

Hapkua havaarijaujut naunaiqtaungmata, tamarmik atauhiillaaqtaulutik apiqhutaublutik ivaqhiadjutikkullu kangiqhivigijaujut havaktatit havaarilluaqtakhaillu, naunaiqhiblutiglu havaktut havaani ukunani inmik havattiarumajainik ihuaqtumik (ajuiqharlutik, maniqautikkullu ukuat ilainait).

Taimaa, Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit havakaat havaktiujut maliktakhaat, unalu havaktiujut maliktakhaat ukununga **Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji** ikajurumablugit taapkuningga havaaqaqtut kangiqhiattiarangita havaktatit havaarilluaqtakhaillu, imaalu hiviuluqtuilutik havaktamingnik naunaijailutiglu havaakhariakhiniarumik. Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit niriuktut ukuat havaktiujut maliktakhaat ikajurniaqtait havaktut qanurunaaruriangita havaamingni qilamik, ikajuqhugillu havaktut havattialiqpagiangita.

Pingitniraut: Una havaktiujut malikatakhaat himmautiginnigittaa atiliuqhimajaqqit Havaarmi Havaarijakhat. Una havaktiujut malikatakhaat havaktauhimajuq ikajuutigijaarni ubluq-tamaat havaktatit havarijakhaatillu. Ilitturiniaqtutit, ilangit havaarilluaqtatit titiraqhimajut uvani havaktiujut maliktakhaanni tiliuqtauhimannigittut ilingnut atan'ngujarnit. Apiqhuutikhaqaruvit havarijakhakkut, uqarivigivaglugu atan'ngujat.

UKUALLUAT HAVAKTAIT HAVARIJAKHAILLU

Taapkua ikpataujani naunairutauniaqtut havaarilluaqtatit havaarni titirarnit havaarmi havaarijakhautinit katitiqtaujut tamainnit nunalingni kavamanganit Nunavunmi. Malruuk havaarmi havaarijakhautinniitpaktut titiraqhimajut havaktat havaarijakhailu. Ukuat kangiqhidjutait ukua tainiinit:

Havaarijakhat: Havaarijakhat havaarnit qulvatqijaq pijakhatit, imaaluunniit tikilvigijaqtuqtakhatit havaarijat ihuarutaujaami ihariagijaillu haamlatkut naammagidjutikhait. Havaarijakhat pijarijakhaq, pigijat ilvit pinngitkungni iniqtaujunaittuq, imaangunngituq huliutit, hulidjutit, havauhikhatit.

Havaktat: Havaktaq imaa huliutiujut, hulidjutiujut havauhikhaillu pijakhat naunaijaqhimajut havaarijakhatit ihuaqtumik havaarijat tikilvigilugu havaarni havaarijakhautit. Aallautilluanga imaa havaktat HULIJATIT. Havaktat havakpaktat tikivigijakharnut imaaluunniit havarijakharnut tikinniarlutit.

Uuktuutigilugu, “hamlatkut havagviat halumalugu” havaarijakhat, una, “iqqakuuqtarlutit” imaluunniit “nunamingnik halummaqhiangita malruiqturlutik ukiumi” havaktakhaq huliutit havaakhat tikilvigigiarni havaarijakhat. Uqarijariiqhimajuq, havaktat havaarijakhat titiraqhimajut havaarni havaarijakhautit. Ilanginni, havaktat titiraqhimajut ikpataujani ataani uuma ihumagittauttaaqtut “havaarijakhatit” havaarni havaarijakhani titiraqhimajut, imaaluunniit titiraqhimajut havaarni havaarijakhautit havaktatit. Kihiani, aallikkut, kituugaluqhuni havaktat havaarijakhalluunniit tiliuqtauhimajaujut qanurluunniit naunaijaqtauhimajut, nakuujumik pinahuaqhuni tamaita havaglugit iniqtirlugillu. Taimaa naunainniaqtuq havaktutit havaarnullu iniqtirijutit ikajurnahuaqhugu nunagijat ihuarnahuaqpakhutit.

Ilihimaluhi taapkua havaktat havaarijakhatillu titiraqhimajut ikpataujani qaffituuqhimajut ajurnaittaami qiniriangita. Titiraqtaunngittut hivulliqtiqtauhimanngittut, imaaluunniit ikpingnautaitigunngittullu.

Havaarijakhautit

Havaarijakhautit	Tittikiutihimayunik
<p>1 Ihuarutigijakhaigut uqutilugit atukkihimaliqqata, titiqqidjutlugit, imaalu katitiqhimajut nanmininut havaanut atukkiutit Nunavut Nanminiaqtut Atukkiqtuijit Timiqutaa ikajuqhugit Avikturvianni Atukkiqtuiji Atan'nguqaq amirublugit pijariaqaqqalu hulijakhaqaqat iniqhimaliqqat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ajuiqhaujuit aturlugu, katimaqatigigiangita nutaat nanminiqaliqtut aulalijaaliqtullu ihiviuqpaklugit qanurinmangaata. Imaa ikajuutauniaqtuq naunaiqhimaablugu.
<p>2 Hivulliuqtiulutit ukununga nunaliujut maniliurutit pivalliadjutinik. Ilaujut kangiqhipkapaglugit nanminiaqtukkut pittaarutit nunalingni nanminiaqtunut nunalingnullu imaalu ilauvaglutit hannaijaidjuhiagut.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikajuqtuvauhiit ilaupkapauhiitigullu nunalgit, ilvit nanminiaqqturjuumijujutit hivumuuqtitaiblutillu havaakhaqarnikkut nutaanik nanminiaqtukkut pittaarutit nunangni. • Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji takujaujukhaujuq hulijuktuubluni ikajuqtaminut pijumajainik hivumuutiritaaqhunilu naunaiqhivakhutit maniliurutinikhanik nunalingni. Imaa ittuq ikajuqtakhat nunagijjat ikajuqtiuliuqqata ilingnit.
<p>3 Nutaanik qaujimanahuaqpaglutit qaritaujakkut nutaanik atuatkhautikkut ikajuutauttaqtut naunaijaiblutit nanminiaqtukkut pittaarutinik.</p>	
<p>4 Uqaqatigilugit aallat kavamatkunni havagviit katimajiillu naunaijainiarluhi maniliurutit pivalliadjutinik unalu havaakhanikkut pittaarutit nauttaqtut kavamatkut igluqpinikkut kaatulaanit imaaluluunniit niuviktut kaatulaat nunalingni imaaluluunniit naunaiqhiniarlutit maniqautiqarviutaaqtunik.</p>	
<p>5 Katimaqatigilugit atiliuqhimaajut nanminiaqtut nunangni qakugunnguraangat kangiqhipkariangita hailihimajunik mikijunut nanminiaqtut pidjutikhait ikajuutaillu.</p>	
<p>6 Nanminiaqtut tukhiqqata, ikajuqpaglugit naunaihidjutlugit ihuaqtunik ikajuutikhaqarvikhainik pidjutinik imaalu uqativaglugit nakuujumik pijaangita ukuat pidjutikhat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ukuat ilaujut ihivriurlugit tamangnik Kanatamit Nunavunmi Kavamangannit maniqautit pidjutikhat. Pittaarutit aallannguqtitaujunaqhijut qanurittuujunut nanminiutiqarnia imaalu maniqautit pidjutikhat uukturviuhia
<p>7 Havaqatigilugu avikturviinni havagviat Nunavunmi Kavamangat Pivalliajulijitkut Ingilrajulijitkullu (ED&T) havaktiit.</p>	

Havaarijakhautit		Tittikiutihimayunik
8	Havagviup ihariagigaangata, ikajurlutit aallanut avikturviini havaakhauhiini ikajuqtiiliuqtut atuqpauhirnik ajuidjuhirniglu. Taimaa aulaqpangniarunaqtutit aallanut nunallaanut ilingnut tiliuratauhimajut.	
9	Ajuiqhariaqattaqpaglutit ublumimut qaujimajakhanik ilihimattiariarni havaarnut, ilihaquvaglugillu aallat ikajuriangita nunaliujut maniliurutit pivalliadjutini.	
10	Uqautivaglugit nunangni nanminiqagtut havaviqaqtullu havaarijamingnik pivalliavagiangita naunaiqhailutiglu havautijakhatik.	
11	Atuquivaglutit nanminiqagtunik atuqpangiangita.	
12	Iligiiktitainiarlutit nunalingnik pivalliavaliriangita pittaavaliriangitalu.	
13	Ilauvaglutit havaakhanik tautugiarvik tamaininut Nunavunmi pitaaruvit.	
14	Havaglutit nunani pivallianikkut avikturvingnilu uqaqatigiruhikhanik.	
15	Tautuktitarijat nunagijat avikturvingni, aviktuqhimaviini Kanatamilu katimajuni katimarjuaqtunilu maniliurutit pivalliadjutikkut.	
16	Atuquidjutigilugu havaarijakhata ataanu Nunavunmi Nanmiqaqtunik Ikajuutit (NNI). ¹	<ul style="list-style-type: none"> • Nunavunmi Nanmiqaqtunik Ikajuutit atuqhutiglu Inuit nanminiinnik aulapkaigullu nanminiujut pittaarumik. • Qaujimanahuattiarlugu titiraqhimajut ukununga uqarjanut nutaanut nanmininut maniqarvikhallu.
17	Pulaaqpaglugit amirilugit nanminiqarviit qanuridjuhii, naunaiqhailutit ikajuqtaujariaqariaakhaa titiqqidjutikkut, maniliqinikkut, ajuiqhariatuqariaqqaqalunniit, naunaiqhailutillu kitunik atugakhaqariaakhaa ukununga pijakhanut.	
18	Nunallaani that qanittut aviktuviiit Kanatamiut min'nguirqhivinut, ikajuqtiujunut kavamatkunni havaktiinut (ukua avikturviini atan'ngujat uvani Nunavunmi Kavamangat Avatilirijitkut) atuqulugit min'nguiqhiviup parnautilluaq munaridjuhiagullu parnautit, pitquvaglugillu nunalgit pittaarutininik min'nguiqhivikkut pittaarutini parnautiinni.	
19	Pihimalutit kigliginiarninik ukunungalu maniqautit titirait.	

¹ <https://nni.gov.nu.ca/inu>

Havaktat

	Ikajuqti Angajukhiq Titiqqiqiji – Ikajuqti Atan’ngujaujaq Titiqqiqiji Havaktait Havarijakhailu	Tittikiutihimayunik	Qaffiiqturniq
1	Ivaqhialutit maniliurutit pivalliajutinik maniqautinik pittaqaqtanik, uqaqatigilugik tamangnik ilikkuuqtut nunalingni havagviit(ukua hanavigjuat kavamatkullu uqaqtiuvaktut) ukunuuna pittaaliriagutiit aallatqiinut maniqautiqarviinnit. Ivaqhiahuiruvit maniqautiqarviit titirait taiguriiqhugillu, tuniuqharlugit kangiqhihimadjutit nunalingni pivalliajulirijunut katimajinut, nanminiqaqunut, kitkunulliqaaq.	<ul style="list-style-type: none"> • Ukualluangujut pidjutikhanik maniqautiqaqtaivaktut Nanminiqaqut Atukkiqtuijit Timiqutaa, Nanminiqaqunut Pivalliajuliririmumut Maniqaut, Mikijut Nanminiqaqut Maniktarviat, Maniliurutit Pivallialiririmumut Angirutit, unalu Nunavut Nanminiqaqut Atukkiqtuijit Timiqutaa, aallalu. 	Havilaakkut
2	Ikajurlugit kitkuliqaak, nunalingni pivalliajulirijunut katimajinut ukualu nanminiqaqut tukhiriangita maniqatinik/ maniktarvikhanik imaa uqaqtittiaqhugit pivalliajuliririnnit tukhiutainik, qanurlu naamagijaujaangat, ivaqhialutit niuviutikhat hunaliqqaak ikajuutikhallu, tutqikhautiagut havaakhauhip aallalu maniqautiqarviit kaatulaaluunniittigut.		Taimaaqtaungitt ut/ubluq tamaat
3	Havaglutit, amirilugu, ublumimut nalaumatiqhimaarlugu Nunaliujut Maniliurutit Pivalliajuligijit Parnaut, katimaqatigivaglugit Nunaliujut Maniliurutit Pivalliajuligijit Katimajiit ilauriangadjuk pijariaqaaqat.	<ul style="list-style-type: none"> • Angiqtaukpat Katimajiit Nunaliujut Parnautaat ilvit amirijakhat maliktaujaakhaa. • Ihuahariaqaaqat, titirakaffuklutit ihuaqhautikhaigut tunijakhat Katimajiinut. 	Tatqiqhiutikkut
4	Naunaiqhilitit naunaiqhitiqarnikkullu nutaat atuqujanik Nunaliujut Maniliurutit Pivalliajuligijit parnautini. Naunaiqhilitit ivaqhialutillu niuviktanik nuuvaajaaqtanik pijariaqaaqat.	<ul style="list-style-type: none"> • Nunaliujut Maniliurutit Pivalliajuligijit Parnautit naunaiqhijut maniliurutikhakkut nunalgit aturumajaat. Qaujimmattiaqtukhaujutit hunaujaakhait nunaligit tukhiqtainnik. Ukuat unniutidjutijakhatit Angajukhiq Titiqqijimut/Atan’ngujaujaq Titiqqijimut Haamlakut Katimajiinullu. 	Ihariahuktaukpat

	Ikajuqti Angajukhiq Titiqqiqiji – Ikajuqti Atan’ngujaujaq Titiqqiqiji Havaktait Havarijakhailu	Tittikiutihimayunik	Qaffiqturmiq
5	Naunaiqhilitit ikajurlugillu Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligijit Katimajiit kitkullu katimajiralaakhat havagviinut nunalingni takunnaqtqijaujut (Pulaaqtulirijit Katimajiit, Hanaugat Miqhuujat Katimajiit, aallallu).		Ihariahuktaukpat
6	Naunaiqhailutit ajuiqhautikhanik pivalliadjutikhanik nunalgit atuqtakhainik maniliurutit pivalliajutikhaliurutimingnut.		Piqattariaqaqtuq
7	Tukhiqpaglulit maniqautinik haamlatkut maniliurutit pivalliadjutikhanik pidjutikhaniglu.	<ul style="list-style-type: none"> • Ukuat atuqtauttaaqtuq iluani nunalingni Kavamangat pijariaqaqtaani. 	Ihariahuktaukpat
8	Ikajurlutit havaliraangata havaakhanut havaakhauhinik.	<ul style="list-style-type: none"> • Uukuutauttaaqtuq una nunalingni kavamatkut himmahiriaqaqtait qijuit iqqakuurviqarviit. Atauhirmi nunallaami, Nunaliujut Maniliurutit Pivalliajuligijit paqittijuuq maniqautinik niuviriamingni palaivunik havaktuqaqhutik hanajut iqqakuurvikqarvikhanik. 	Ihariahuktaukpat
9	Ikajurlutit naunaiqhailutit ilaujukhanik nanminiaqqtunit kitkuniluliquaak nunangni iliaujumajut avikturvianni havaakhanik tautugiarvik tutqikharlugit ilaudjutikhait maniqautiqaqqat.	<ul style="list-style-type: none"> • Iliatturipkarlugit ilaugumik havaakhanik tautugiarviliarumik havaarmingnut atuqtukhagiakhiniaqtuq. • Ikajurlutit maniqautikhanik tukhirvikhanik ikajuriarni nanminiaqqtunik ilaujaangita havaakhanik tautugiarvingni. • Havaakhanik tautugiarviit ilaujut ukiuqtamaat Nunavunmi Havaakhanik Tautugiarvik Katimarjuarnirlu (Iqaluit), Kivalliq Havaakhanik Tautugiarvik (Kangiqhiniq), Kitikmeot Havaakhanik Tautugiarvik (Iqaluktuuttiaq), Avvaani-Ukiuqtamaat Northern Lights Havaakhanik Tautugiarvik, aallallu. 	Ukiuqtamaat
10	Uqaqtiulutit Nunaliujut Maniliurutit Pivalliajuligijit Katimajiitkunnut haamlatkut katimajiinnullu pijariaqaqqat.		Ihariahuktaukpat

Ikajuqti Angajukhiq Titiqqiqiji – Ikajuqti Atan’ngujaujaq Titiqqiqiji Havaktait Havarijakhailu		Tittikiutihimayunik	Qaffiqturmiq
11	Iniqtiqpaglugit tamaita kangiqhidjutikhat tunilugillu ihuaqtunut katimajiinnut.	<ul style="list-style-type: none"> • Uvani ikajuqtiuniaqtutit nutaanik nanminiaqtunik iniqtiriijaangita maniqautiita kangiqhidjutainnik maniqautikhatik tammariitumik imaaluunniit tukhirmijaamingnik aippaagunguqqat. • Ukuat maniqautinik tukhiutit kangiqhipkaidjutiaqtut, imaa hitamaiqturlutik imaaluunniit nungutkaangat maniqautip ukiunga. Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji ikajuqtiujukhaq kitkunigliqaak uuktun’ngaqhimanngittunut. 	Ihariahuktauqpat
12	Upalungajailutit amiqhilutit ukiuqtamaat Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji maniqautaanik.		Ukiuqtamaat
13	Ilihimalutit maniqautit havaakhauhinut tunijaujukhat atuliqtinngu maniqautip ukiunga ilaujaami ukunani Pidjutikhat Iligiit Angnirutit ukunani Pivalliajulijitkut Ingilrajjulijitkullu (ED&T) titiradjuhiagut.	<ul style="list-style-type: none"> • Maniqautit havaalluakhatit havaarni. Havaktukhaujutit aturuminaqtumik maniqautinik taimaa havaakhauhiit nakuujumik aulajaangita. 	Ukiuqtamaat
14	Havaktutit amirilugulu piksanik tutquumavikhamik atuqtaujukhanik taiguakhanut takujaujukhaniglu.		Ukiuqtamaat
15	Ikajuqpaglugit nunangni nanminiaqtut maniliuqtullu upalungajaijut havaakhmut parnautinik, imaaluunniit pinahuaqtut havaakhmut parnautinik aallatqiinit uqaudjujiinit.		Ihariahuktauqpat
16	Katimaqatigivaglugit nunaliujut pivalliajulirijit katimajiit havagviit qakugunnguraangat uqautiqarluhi naunaiqhiluhilu nunaliujut pivalliajuliridjutaikhait.	<ul style="list-style-type: none"> • Angitqijani nunallaani qaffiujungnaqhijut nunalingni katimajiit/havagviit (naunaiqhilutit Pivalliajulijitkut Ingilrajjulijit (ED&T) kitut ikajuqtaujariaaqtut) ilauqatigijumajatit. Taimaa ilihimainaqpangniaqtutit nutaanik nunangni pijumajainik. 	Tatqiqhiutikkut

Ikajuqti Angajukhiq Titiqqiqiji – Ikajuqti Atan’ngujaujaq Titiqqiqiji Havaktait Havarijakhaillu		Tittikiutihimayunik	Qaffiqturniq
17	Ilitturihimaliqtarnik atuqudjutikhanik tunihilutit Pivalliajulijitkut Ingilrajjulijitkunnut (ED&T) ukunuuna nanminiaqtut maniqautitigut uuktuutitigut nunangnit ihuaqtumiglu atuqpaktauhiikkaagut maniqautiit.		Ihariahuktaukpat
18	Ikajurlugit nunaliujut pivalliajulirijut katimajit nanminiaqtullu naunaiqhajut inungnik havaktukhanik nalunaqtukkut ikajuqtukhat havaakhauhikhainut nanminiaqtutunut, imaalu, pittaaruvit uukturlutit kavamatkunnit ikajuutinik nunalingnilu qatugakhanik.		Ihariahuktaukpat
19	Kangiqhidjutikhaqaqtillugit uqautivaglugit nunalingni kavamanganut, nunaliujut pivalliajuliridjutaikhait katimajinut nanminiaqtunut nanminiaqarnikkut havaaruhiutinik, unalu maniliunikkut parnajautikkut.		Taimaaqtaungitt ut/ubluq tamaat
20	Nanminiaqtuq tukhiqqat, katitirlutit kangiqhidjutikhainik maniqautinik uuktuutinik ilaujuqaqtut niuviriaqtukkut hunavalungnik ikajuutirinikkut, ihivriuhinikkut ihuarutikhait uuktuutit, naunaiqharlugit kingun’ngani maniqautinik aturutait nanminiaqtut amirudjuhiillu, naunaiqhiniarlutillu qanuraaluk nunalingnit ikajuqtauhia taaffumunga havaakhauhirmut.		Ihariahuktaukpat
21	Hannaijailutit pulaaqtut pulaaqtullu kangiqhivikhaat nakuuhariangat pulaaqtuliqiniq nunangni.		Avvaani-Ukiuqtamaat
22	Nunakhi pulaaqtaukpakpat umiarjuanit pulaaqtuqaqtunik, havaqatigilugit Nunavunmi Kavamangatkut Pulaatulirijit Pitquhilirijit Havagviigut Havagviat (Pivalliajulijitkut Ingilrajjulijitkullu) umiaqjualirijillu havagiangaffi umiarjuakkut pulaaqtaqtut qanurliurutikhanik. Ukuat ilaujukhaujut qanurinnikhaa auladjutikhaa pulaaqtut niuvvaavikhat umiarjuamit pulaaqtut, aallaniglu takujakhainik hulilukaarutikhainik.		Avvaani-Ukiuqtamaat

	Ikajuqti Angajukhiq Titiqqiqiji – Ikajuqti Atan’ngujaujaq Titiqqiqiji Havaktait Havarijakhailu	Tittikiutihimayunik	Qaffiqturmiq
23	Nunalingni kavamatkut qaritaujakuurutiqaqqata, havaglutit amirilugulu ilangni qaritaujakuurunmi ukunungainnaq Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuliginiarmut. Iliurailutit ihuaqtunik kangiqhidjutikhanik. Nunalingni kavamatkut qaritaujakuurutiqaqqatpata, ihumaliurutigittaaqtat havagutik Angajukhiq Titiqqiqiji/Atan’ngujaujaq Titiqqiqiji qaritaujakuurutikhamik.		Tatqiqhiutikkut
24	Havagluhi uqaqataudjutikkut qanuriliurutinik.	<ul style="list-style-type: none"> • Uqaqataudjutikharmut qanuriliurutikhaq imaa Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji upalungaijavaktuq naalautikkuuriamini hivjaqtaulini, angmaumapkailuni pulaaqtukhanut kangiqhijaqturlutik hunat hailijauhijamajut maniqautilirinikkut ajuqhariaqtuqtakhanut. Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji naunaiqhaivaktukhaq ublukhaanik taimailiuriamini tuhaavigijangita kitkuliqaak. • Imaalu nakuujuq takujaangita nunalgit tuhaavigijaamigit qanurittunik kangiqhijuumijumajaakhait. • Uqaqtaujut titirarlugit nutaangujut ihumagijaujut uukturnahuarlugit. Hulinahuaqqaglutit. 	Ukiuqtamaat
25	Katimagaangata titiraqtiulutit amirilugillu Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligijit Katimajit titiraqarviit kangiqhipkaidjutait, piqujauqvit.		Ihariahuktaukpat
26	Havaglutit nanminiqagtut atiinnik nunangni nanminiinnik, uqarviugumagumik hivjautait, naunaiqhimalugit qanurittunik pidjutiqaqtut niuvigakhaqaqtullu.		Ukiuqtamaat
27	Ikajurlugit ivaqhianikkut, hannajainikkut atuqpallianikkut maniliqinirmik/ maniqautinik uukturutinik havaakhauhirnut maniliurutaujukhanik havaakhaliurutikhanik nunangni.		Ihariahuktaukpat

	Ikajuqti Angajukhiq Titiqqiqiji – Ikajuqti Atan’ngujaujaq Titiqqiqiji Havaktait Havarijakhaillu	Tittikiutihimayunik	Qaffiqturmiq
28	Ikajurlugit nanminiaqatut naunaqhautiblugit ijuqhautigijainnik atuqtillugit nakuutqijauvaktunik atuqtauvaktunik. Pijariaqaqqat, aturlutit ahiniitunit uqaudjuivaktunik ukuatut Kanatami Atan’ngujalluat Ikajuqtiit Tarium Akiani pidjutinik (CESO), Kanatami Nanminiaqatut Pivalliadjutait taasilinirmut, Havaktut Ikajuuhiarutikhanit Katimajujujut, maliktaujukhanikkut, laisikhanikkut ihumagijaunit ihuaqtuniglu ajuiqhautikhat.		Ihariahuktaukpat
29	Uqaudjuivaglutit laisikhanikkut, taasilirinikkut, havaaqarnikkut pijakhautiit.		Ihariahuktaukpat
30	Uqaqatigilugit nunangni tunijauhimajut maniqautinik ikajuutinik, taapkua angiqtauariiqhimajut manikhanik aittutiujunik ikajuutinik, ihuaqtumik pivagiakhaita maniqautimigut.		Avvaani-Ukiuqtamaat

Tuhaqhit: Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji pingahuangujut maniqautiqarvit Nunavunmi Kavamatigut Avatilirijitkutigut. Una havaakhaq maniqautiqaqtuq havaktut akiliuhiakhainik ilakua maniqautip atuqtauvaktuq nunaliujut pivalliadjutiinut (mikijut havaakhahinut) uukturut, hanalrutikhait hanaugaqtit miqhuqtilluunniit.

QAKUGUURUT UNALU HIVULLIUJUKHAT HULIDJUTIT

Ukua titiraqhimajuq ukunani ilingnik ikajurnahuarutaujuq naunaiqhaijaarni havaalluaqharnut ukiuraalukkut, tautukhugit titiraqhimajut havaktakhatit naunaijariiqhimajut. Ilihimapkarmilutit; una uukturut ilihimajaujunit qakugukkuurutini havaarnut tamainni Nunavunmi. Una atuqtaaqtat ikajuutigilugu tatqiqhiutikkut naunaiqhaijaarni; kihiani, ukua qakuguurutit nalaumajunaittut atan'ngujaqqit qakuguurutaanit hivuliqtuidjutaanilluunniit. Ilitturivigijakhat atan'ngujat naunaijariarni kitut havaktatit hivulliujuhaujut tatqiqhiutikkut. TUHAQHIT: Una tatqiqhiut aulaniaqtuq Qitiqqautijuq 1-mit Qiqailruq 31-mut maniqautit ukiungani.

Hivulliq Nappaa Ukiuq: Ubluqtuhivia – Imaruqtirvia

Iluittunga Havaktat/ Havaarijakhat	Ubluqtuhivia	Iidjirurvia	Qiqailruq	Aipuru	Qiqaijarluara- via	Imaruqtirvia
Ukiuq nutaaq Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji Kaatulaanga			Ihivriurlugit ukiuq nutaat kaatulaat, hannaijailutit nutaani ukiuqtamaat maniqautimik.			
Maniliurutit Pivalliajuligiji Katimajiit katimadjutait				Naunaiqhilutit hummunngaqqalu katimavagiaffingni. Katitirlugit kangiqhidjutikhat nutaamut havaakhauhirmut.		

Iluitunga Havaktat/ Havaarijakhat	Ubluqtuhivia	Iidjiruvia	Qiqailruq	Aipuru	Qiqaijarluara- via	Imaruqtirvia
Naalautikkuurlutit	Naalautikkuut maniliurutinik pivalliajulirinirmut uqarijaqarlutit.		Naalautikkuut maniliurutinik pivalliajulirinirmut uqarijaqarlutit.		Naalautikkuut maniliurutinik pivalliajulirinirmut uqarijaqarlutit.	
Nutaaq ukiuq pidjutikhat/ havaakhauhikhat				Tujurlugit uukuutikhat inungut nunangi katimajjinut havaakhauhinut.		
Katimajjit Katimajaangata	Katimajaangata ilauvaglutit uqarvigilugit hunaujut nunalingnut upalingaijaqtatit.					

Iluittunga Havaktat/ Havaarijakhat	Ubluqtuhivia	Iidjirurvia	Qiqailruq	Aipuru	Qiqaijarluara- via	Imaruqtirvia
Pidjutikhat/ Havaakhauhit Kangiqhidjutait			Upalungaijarlugit tamaita kangiqhidjutikhat maniqautiqagtut pidjutikhat havaakhauhillu havaarijatit.			
Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji maniqautigut titirait			Katimaqatigilugu Maniliqijit ihiviriuriami maniqautiutit uqairlugillu ukiukkut pidjutikhat/ havaakhauhikhat.			
Uqaqatigilugit ikajuqtatit			Katimaqatigilugit ikajuqtatit ihiviruqhilugi uukuutainik humiliriakhaitalu. Ikajuqtaaqutit uunniutivaglugit.		Katimaqatigilugit ikajuqtatit ihiviruqhilugi uukuutainik humiliriakhaitalu. Ikajuqtaaqutit uunniutivaglugit.	

Tugliq Avvaa Ukiup: Taaqhivalirvia – Ubluiqtirvia

Iluittunga Havaktat/ Havaarijakhat	Taaqhivalirvia	Niqiliqivik	Apitilirvia	Tattiar- naqhijuq	Hikutirvia	Ubluiqtirvia
Ukiuq nutaaq Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji Kaatulaanga			Ihivriurlugit ukiuq nutaat kaatulaat, hannajailutit nutaani ukiuqtamaat maniqautimik.			
Naalautik-kuurlutit	Naalautikkut maniliurutinik pivaliajulirinirmut uqarijaqarlutit.		Naalautikkut maniliurutinik pivaliajulirinirmut uqarijaqarlutit.		Naalautikkut maniliurutinik pivaliajulirinirmut uqarijaqarlutit.	
Maniliurutit Pivaliajuligiji Katimajiit katimadjutait			Naalautikkut maniliurutinik pivaliajulirinirmut uqarijaqarlutit.			
Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji maniqautigut titirait			Katimaqatigilugu Maniliqijitkut ihivriurlugit qitiqqautimi-ukiumi ilakunguhia maniqautivit.			
Uqaqatigilugit ikajuqtatit			Katimaqatigilugit ikajuqtatit ihivuruqhilugi uuktuutainik humiliriakhaitalu. Ikajuqtaaqutit uunniutivaglugit.		Katimaqatigilugit ikajuqtatit ihivuruqhilugi uuktuutainik humiliriakhaitalu. Ikajuqtaaqutit uunniutivaglugit.	

ATUGAKHALLUAT

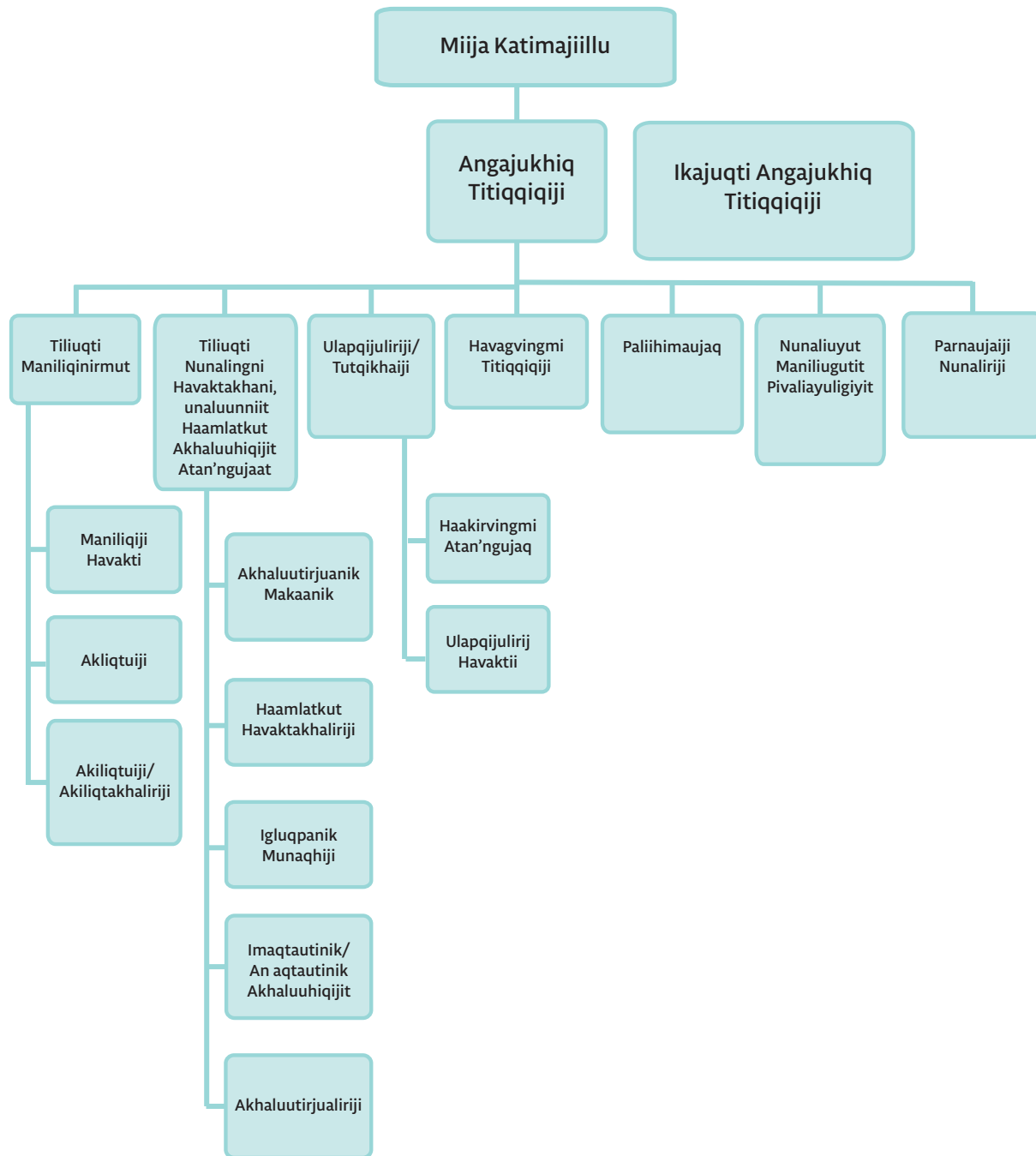
Ilaujuq uvani havaktiujut maliktakhaani, Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit qaffiujunik atugakhaqaqtut qaritaujakuurutingni (<https://www.nmto.ca/>) nakuudjutauttaaqtuq. Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit ikajurumavagait havaktut tamainni havaani tamainnilu nunalingni kavamanganit aviktuqhimavingmi.

Ilaujullu ukununga atugakhanut, Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit aallatqiinik qaritaujakkut ajuiqhautiqaqtut. Ukuat ajuiqhautit ajuiqharvigittaaqtait qaritaujakkut havagviannit haamlatkut, taimaa aulaghimaittumik qaffini ubluni ajuiqhariaqturiarni ajuiqharumajarnik aihimablutit. Takulugu Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijitkut qaitaujakkuurutaa takujumaguvit kitut ajuiqharumajatit!

Ilaujullu, aallat katimajit atuqtaaqtangnik kangiqhidjutikqarunaqtut, uqarigittaarungni maniqautikhautikkut nunangni nanminiqagtuni ilingnunngauvaktut ikajuqtiiliuqhutik:

- Nunavut Maniliugutit Pivaliyuligiyit Katimayit (NEDA): www.nunavuteda.com
 - ◇ Ukuattaq, Nunavut Maniliugutit Pivaliyuligiyit Katimayit qaujimaliriangata titirait uuma Nunaliujut Maniliurutit Pivaliajuligiji pihimajut kangiqhijuomidjutikhanik uvani ilaunngittunik, ukuninngalu maniqautiqarviuttaqtut tukhirvigittaaqtat: <https://www.nunavuteda.com/sites/default/files/EDO%20Orientation%20Document%202016.pdf>
- Nunavunmi Kavamangt Pivalliajulijitkut Ingilrajjulijitkullu: <https://gov.nu.ca/in/pivalliajuliyikkut-ingilrayuliyitkullu>
- Qikiqtani Inuit Katujjiqatigii: www.qia.ca
- Kivalliq Inuit Katutyiqatigii: kivalliqinuit.ca
- Kitikmeot Inuit Katutyiqatigii: **(867) 983-2458** (qaritaujakkuurutaat ajuqhaqtuq)
- Kitikmeoni Nunalen Kanogituniginun Timeoyok: www.kcfc.ca
- Kakivak Katujjiqatigii: www.kakivak.ca
- Nunavut Tunngavik Timinga (NTI) <https://www.tunngavik.com/in/contact-us/staff/>
- Nunavut Nanminiqagtut Atukkiqtuijii Timiqutaa: www.nbcc.nu.ca
- Atuqtuarvik Kuapuriisin: <https://atuqtuarvik.com/inq>
- Sakku Maniliurnikkut Tutquumajii: www.sakkuinvestments.ca
- Qikiqtani Timiqutaat: www.qcorp.ca
- Kitikmeonmi Katimajit Manitiqutinut: baffinchamber.ca
- Kitikmeot Katimajit Manitiqutinut: www.kccnnavut.com
- Havaakhiunikkut Inuuhiqattiarnikkut Kanatami (ESDC): <https://www.canada.ca/en/employment-social-development.html>
- Kanatami Ukiuqtaqtumi Maniliurutit Pivaliajuligijit Havagviit: www.cannor.gc.ca
- Maniliurutit Pivaliajuligijit Katimajit Kanatami: edac.ca
- Nanminiqalirniirmut Maniqarviat Kanatami: www.bdc.ca
- Katimahit Hivumuurniagut Nunaqaqqaqtut Pivalliajulirijit: www.edo.ca
- Havagvigjuat Kanatami: www.ic.gc.ca

QULVARIIQHUGIT NAUNAIJAQHIMAJUT HAVAKTIUJUT

AALLALLU HAVAARIJAKHAT

Ukuat ilauttaaqtut havaarnut uvani havaktiujut malikatakhaanni titiraqhimanngettut, kihimi titiraqhimajakhatit naunaiqhaqtakhatit. Uvani ilangani titirarvikhat hunaliqaak ikpigijatit titiraqtakhatit imaaluunniit tiliurutit tunihimajait atan'ngujaqqit, havaqatikpit, piqitalluunniit havaarni havarijakharnit.

Havaktat/Havaarijakhautit	Qanurituujut

Nunavunmi Nunalingni Kavamangat Ajuiqhaudjijit

P.O. Titikikvia 1509, Iqaluit, Nunavut, X0A 0H0

Hivaayautaa akiittuq: 1-866-770-5218 | Qaritauyakkut: info@nmto.ca

nmto.ca